

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/20/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612217538
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:6612217538.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, odbor sociálnych vecí, dieťa rodičov - matka: U. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. F., V. XXXX/XX a otec: E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. - O. U., D. XXXX/XX, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletého, proti čiastočnému rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/1/2013-58 zo dňa 22. apríla 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.**

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa čiastočným rozsudkom napadnutým odvolaním otca zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému E., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 500,- Sk (16,60 eura) na sumu 100,- eur mesačne, ktorú je povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na jej účet počnúc dňom 01.04.2013. Tým v tejto časti úpravy výšky výživného zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 11NcC/250/2000 zo dňa 20.12.2000 a rozhodol ďalej o tom, že dlh na zročnom výživnom za mesiac apríl 2013 v sume 83,40 eura je otec povinný zaplatiť na účet matky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil zisteným, že návrh matky na zvýšenie výživného zo strany otca na maloleté dieťa je dôvodný. Naposledy bolo výživné na dieťa upravované v roku 2000, pričom od tejto doby výrazne odôvodnené potreby dieťaťa vzrástli. Maloletý má v súčasnosti 12 rokov, chodí do 6. triedy základnej školy, výrazne sa zvýšili jeho výdavky spojené so starostlivosťou, keďže maloletý je v období rýchleho rastu. Matka dieťaťa zakupuje školské potreby a pomôcky do školy, najmä na začiatku školského roka, obedy v školskej jedálni na 3 mesiace hradí v sume 20,- eur, kredit do mobilného telefónu 9,- eur mesačne. Maloletý ma zdravotné problémy, preto navštevuje alergológa, predpísané lieky a odporúčané výživové doplnky predstavujú cca 30,- eur mesačne. Matka maloletého je dlhodobo nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, pôvodne poberala sociálne dávky v sume 243,59 eura mesačne, od februára 2013 jej boli znížené na 115,70 eura mesačne, keďže jej bol zistený príjem z brigádnickej činnosti. Matka dieťaťa má výdavky na bývanie v sume 137,- eur mesačne, ďalej spláca úver po 68,76 eura mesačne. Otec maloletého žije sám, je zamestnaný ako vodič MHD v Bratislave so zárobkom za obdobie od decembra 2011 do novembra 2012 priemerne 775,63 eura mesačne. Má určenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30% pre chorobu tráviacej sústavy. Súd mal v danom prípade preukázané, že je potrebné novým spôsobom upraviť výšku výživného zo strany otca na maloleté dieťa. Maloletý je stále v starostlivosti matky, ktorá je nezamestnaná a odkázaná na príjem zo štátnych dávok, preto sa po finančnej stránke na výžive dieťaťa musí vo väčšom rozsahu podieľať otec. Za primeranú základným odôvodneným potrebám dieťaťa a bežným výdavkom na dieťa súd určil čiastku 100,- eur mesačne, keď prihliadol aj na ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca (na výživné možno počítať až z 25 až 30% čistého príjmu výživou povinného rodiča), pričom určená čiastka postačuje na zabezpečenie potrieb dieťaťa a na pokrytie výdavkov potrebných v súvislosti so starostlivosťou o

dieťa. Výživné súd určil na návrh matky od apríla 2013. Súd zohľadnil dlh, ktorý vznikol otcovi za tento mesiac a uložil mu povinnosť ho uhradiť jednou splátkou k primeranej lehote.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý s rozsudkom súdu prvého stupňa nesúhlasil. Poukázal na svoj mesačný príjem a zdravotný stav, ktorý mu zhoršuje možnosť vykonávať jeho profesiu. Jeho príjem nie je pravidelný, vzhľadom na jeho zdravotný stav a pri nevyhnutnej práceneschopnosti mu mesačný príjem nepostačuje na zaplatenie jeho trvalých príkazov, vrátane hypotekárneho úveru. Poukázal na jeho nevyliciteľnú Crohnovu chorobu, ktorá sa mu priebežne obnovuje, tak ako tomu bolo v mesiaci február, marec 2013 a má zároveň mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť na 30%. Okrem uvedenej choroby sa mu pridružujú i iné choroby vyplývajúce z jeho dlhoročného výkonu povolania. Poukázal na náklady na liečbu a lieky, ktoré musí užívať. Jeho príjem predstavuje 644,20 eura, jeho momentálne výdavky činia 673,- eur. Počas PN si musel požičať na živobytie od svojich rodičov. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére T. T., nar. XX.XX.XXXX. Poukázal na zákonnú vyživovaciu povinnosť oboch rodičov, teda i vyživovaciu povinnosť U. V., matky dieťaťa, ktorá nemá snahu riadne zarábať už vyše 20 rokov. Vždy sa snažil svojim deťom dať maximálne, čo bolo v jeho silách a možnostiach. Matka dieťaťa naproti tomu nemá snahu zamestnať sa a prispieť aj svojim podielom na zlepšení životnej úrovne svojich detí, preto žiadal, aby súd reálne zhodnotil jeho schopnosť splácať určené výživné a zaplatiť dlh na zročnom výživnom. Navrhol určiť výživné na maloletého E. sumou 70,- eur mesačne.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne vyjadril. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Matka maloletého v dôsledku podaného odvolania otca podaním z 12.06.2013 návrh na zvýšenie výživného otca k maloletému zobrala späť. Kolízny opatrovník so späťvzatím návrhu matkou nesúhlasil. Preto odvolací súd uznesením č.k. 9CoP/20/2013 - zo dňa 12. augusta 2013 nepripustil späťvzatie návrhu matkou a rozsudok súdu prvého stupňa nezrušil konanie, nezastavil, ale ďalej pokračoval v odvolacom konaní o odvolaní otca.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) OSP), prejednal vec postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie (podľa § 221 ods.1 písm. h) OSP). Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom tohto konania je návrh matky na zvýšenie výživného poskytovaného otcom na maloletého. Súd prvého stupňa rozhodol čiastočným rozsudkom o zvýšení výživného otca k maloletému E. na sumu 100 eur. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť v dôsledku odvolania otca, či súdom zistený rozsah zmien pomerov na strane dieťaťa, či na strane rodičov bol zistený a vyhodnotený správne.

Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11NcC/250/2000 zo dňa 20.12.2000 súd schválil dohodu rodičov tak, že maloletý E. sa zveruje do výchovy a starostlivosti matky a otec sa zaväzuje platiť na výživu maloletého sumou 500,- Sk mesačne od 01.01.2001 k rukám matky. Súd pri tomto rozhodnutí vychádzal zo záveru, že matka maloletého dieťaťa je na materskej dovolenke a poberala iba rodinné prídavky a sociálnu dávku na dve deti v sume 1.000,- Sk mesačne. Materský príspevok a sociálne dávky boli v štádiu vybavovania. Otec pracoval ako vodič trolejbusu MHD Bratislava, jeho čistý príjem sa pohyboval v sume 9.000,- Sk mesačne, býval v ubytovni Istrochem v Bratislave. Okrem maloletého E. mal vyživovaciu povinnosť k maloletej T., na ktorú bol zaviazaný plateným výživného v sume 1.500,- Sk mesačne. Keďže dohoda rodičov bola v záujme maloletého dieťaťa i v súlade s platnou právnou úpravou, preto ju súd schválil.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 65 ods. 1 a nasledujúce Zákona o rodine.

Podľa § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Predmetom tohto konania je návrh matky na zvýšenie výživného zo strany otca voči maloletému E. T., nar. XX.XX.XXXX, dieťaťu vo veku takmer 13 rokov. Naposledy bolo výživné otca k maloletému stanovené rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 20.12.2000, preto postupovať v danom prípade nie je možné len podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ale predovšetkým podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine.

Pri rozhodovaní o tomto nároku je potrebné vziať v úvahu, že na zvýšenie výživného je potrebné zistiť zmenu pomerov závažnejšieho charakteru, ktorá sa musí týkať tých skutočností, na ktorých bolo založené predchádzajúce rozhodnutie o určení rozsahu vyživovacej povinnosti. Aj pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného vychádza súd zo všeobecných zásad rozhodných pre určenie výživného, teda prihliada k tomu, aký rozsah odôvodnených potrieb mal. dieťaťa by zodpovedal reálnym možnostiam a schopnostiam výživou povinných rodičov, čo je v súlade so zásadou rovnakej životnej úrovne rodičov a detí. Pritom treba mať na zreteli, že obaja rodičia nesú zodpovednosť za zdravý a všestranný rozvoj svojho dieťaťa a to bez ohľadu na to, či s nimi dieťa žije alebo nežije v spoločnej domácnosti a je preto povinnosťou každého z rodičov venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy dieťaťa a takýmto spôsobom mu vytvoriť čo najpriaznivejšie podmienky pre jeho zdravý fyzický i duševný rozvoj, rozvíjať jeho rozumové a fyzické schopnosti a tak ho pripraviť na možnosť uplatniť tieto schopnosti pri výbere budúceho povolania a dôsledne a kvalifikovane sa na budúce povolanie pripraviť.

Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov platiť výživné na dieťa je zistenie ich skutočných príjmov, ako i podkladov odôvodňujúcich záver, že tento príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam a riadnemu plneniu ich pracovných povinností. Je pritom potrebné posúdiť, či sa povinný rodič nevzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, prečo prípadne dlhodobo nepracuje a iné.

Povinnosťou súdu je ďalej zistiť pôvodné podmienky, za ktorých bolo stanovené posledné rozhodnutie o výživnom, zistiť aktuálne pomery účastníkov, vyhodnotiť zmenu, na strane toho- ktorého účastníka a posúdiť, či ide o výraznú zmenu, ktorú má na mysli § 78 Zákona o rodine.

Niet pochybností o tom, že v súdenom prípade nastala výrazná zmena pomerov na strane maloletého E.. Od posledného rozhodnutia o výživnom uplynula dlhá doba a výživné, ktoré bolo stanovené pod hranicu minimálneho výživného preto už neobstojí.

Maloletý v čase pôvodného rozhodnutia bol dieťaťom útleho veku (novorodencom), aktuálne má takmer 13 rokov, medzičasom začal navštevovať základnú školu, aktuálne jej 2. stupeň, má zdravotné potiaže, ktoré okolnosti sú tak výraznou zmenou pomerov, že o potrebe zvýšiť vyživovaciu povinnosť niet žiadnych pochybností. Dôležitá je však miera stanovenia tejto vyživovacej povinnosti zo strany povinných rodičov.

Zmena pomerov nastala i na strane oboch rodičov. Matka maloletého je dlhodobo nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, pôvodne poberala sociálne dávky v sume 243,59 eura mesačne, od februára 2013 jej boli znížené na 115,70 eur mesačne, žije v spoločnej domácnosti so svojimi deťmi. Okrem maloletého E. bývajú s ňou dvaja plnoletí synovia. V tejto súvislosti je potrebné zistiť, či obe dospelé deti žijú s matkou v spoločnej domácnosti, či spoločne hospodária a či sú zárobkovo činné. Potom nie je možné zohľadniť náklady na bývanie a vedenie domácnosti výlučne na strane matky, pretože za týchto okolností jej synovia musia v primeranom rozsahu prispievať na vedenie spoločnej domácnosti (§ 43

ods. 2 Zákona o rodine). Matke boli znížené dávky v hmotnej núdzi i preto, že mala brigádniccky pracovať. V ktorom období to bolo, kde pracovala, aký dosiahla príjem súd prvého stupňa nezistil.

Čo sa týka otca, súd prvého stupňa konštatoval jeho príjem za obdobie od decembra 2011 do novembra 2012 v sume 9.307,57 eura, t.j. 775,63 eura mesačne (porovnaj č.l. 66 spisu Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 8P/160/2012), má zníženú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30%. Tu treba upozorniť súd prvého stupňa na skutočnosť, že príjem bol vypracovaný zamestnávateľom do novembra 2012 a rozhodnutie súdu prvého stupňa je z 22.04.2013, pričom v súdnej praxi sa ustálila potreba zabezpečiť vždy aktualizované potvrdenie zamestnávateľa o príjme rodičov. I toto potvrdenie zamestnávateľa, i keď je z januára 2013 zahŕňa posledný príjem v novembri 2012, čiže i toto potvrdenie nemožno považovať za aktuálne. Súd prvého stupňa sa súčasne nezaoberal zdravotným stavom otca dieťaťa.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h)OSP súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa nárok maloletého dieťaťa na zvýšenie výživného zo strany otca nesprávne právne posúdil a vo veci nevykonal potrebné dokazovanie, preto bolo potrebné tento čiastočný rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súd prvého stupňa sa vo svojom rozhodnutí vôbec nevyporiadal so skutočnosťou, že matka sa domáhala zvýšenia výživného zo strany otca od podania návrhu (23.08.2012), pričom súd prvého stupňa zvýšil výživné dňom 01.04.2013, pričom v tejto časti svoje rozhodnutie vôbec neodôvodnil.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa predovšetkým doplní dokazovanie v potrebnom rozsahu, náležite sa oboznámi s posledným rozhodnutím o stanovení výživného zo strany otca pre maloleté dieťa, zamiera sa na zistenie zmeny pomerov, ktorá nastala od tohto posledného rozhodnutia, predovšetkým prešetrí aktuálne pomery ako na strane matky, tak i na strane otca, prihliadne na to, že na strane maloletého došlo k nepochybne k výraznému zvýšeniu jeho potrieb, pretože v čase posledného rozhodnutia bol novorodencom a aktuálne je dieťaťom v období prudkého duševného i telesného rastu, čo má vplyv na jeho odôvodnené potreby.

Preto bolo potrebné rozhodnúť spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.